

REGII
IN
ACADEMIA AD ALBIM
MUSEI
ANATOMICI
AVGVSTEI
CATALOGVS VNIVERSALIS

PRAEPARATA ANATOMICA RVPSCHIANA
VARIORVMQVE CELEBERRIMORVM AVCTORVM
TAM SICCA, QVAM IN LIQVORE CONTENTA
FOETVS, MONSTRA, SCELETA ET ARTEFACTA
EXHIBENS

CVM
ORATIONE
DE

MUSEIS

QVA
D. I. MAI. A. C. MDCCXXXVI.
CONCLAVE NOVVM
AD CONDENDVM THESA VRVM REGIVM
SVB CONSVLATV SVO EXSTRVCTVM
RECTOR VALEDICENS
INAVGVRAVIT

ABRAHAMVS VATER

PHIL. ET MED. D. ANAT. ET BOTAN. P. P. O. SOCIET. NAT. CVR.
ET LONDIN. AC BEROL. SODALIS MVSEI REGII PRAEFECTVS
CVM TABVLA AENEA

WITTENBERGAE

PROSTAT IN OFFICINA HENNINGIANA.

LITTERIS SCHEFFLERIANIS.

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

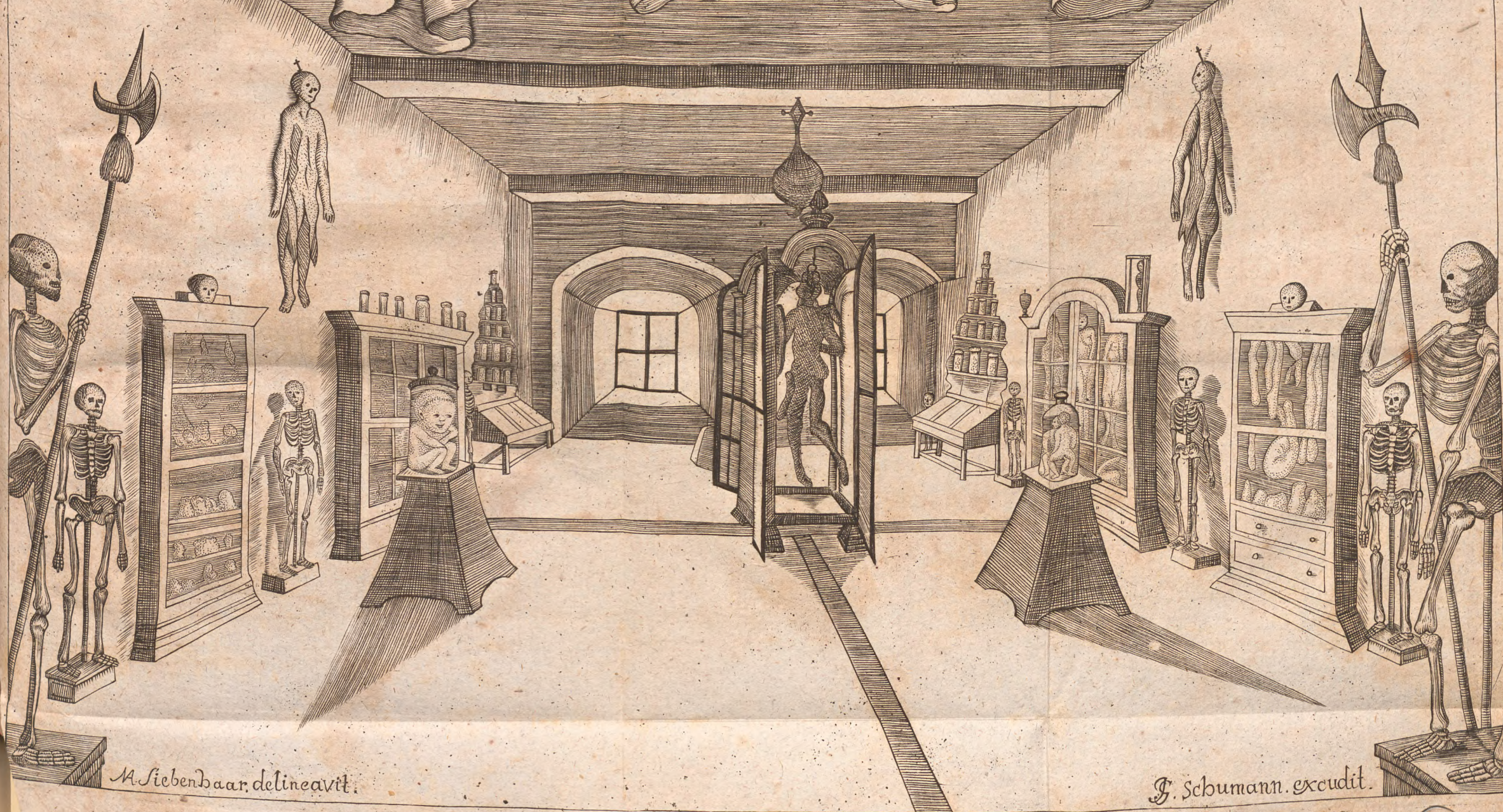
Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter <http://books.google.com> durchsuchen.

INSCRIPTIO
Supra Aditum ad Museum

MVSEVM ANATOMICVM
MVNIFICENTIA
DIVI FRIDERICI AVGVSTI
REG. POLON. ET PR. ELECT. SAXON.
DRESENÆ INSTITVTVM
GRATIA CLEMENTIAQVE SINGVLARI
FRIDERICI AVGVSTI FILII
REG. POLON. ET PR. ELECT. SAXON.
ACADEMIAE VITTEMBERG. DONATVM
HIC REPOSITVM
RECT. ACAD. D. ABRAH. VATERO
ANAT. ET BOTAN. P. P.
A. dō 13cXXXVI.

REGII MUSEI ANATOMICI
PROSPECTVS

M. Siebenhaar. delineavit.

J. Schumann. excudit.

Praeparata Ruyschiana

In Liquore.

- I. **P**ia mater foetus humani, *repletio facta est per arteriam.*
 - II. Foetus humanus, quinque circiter mensium a conceptione.
 - III. Brachium foetus humani rubicundissimum, in cujus manu segmentum piæ matris, *repletio facta per arteriam.*
 - IV. Testiculus humanus, optime evolutus.
 - V. Cerebellum foetus humani, *repletio facta per arteriam, ut illarum reptatus in sensus incurrant.*
 - VI. Pia mater huinana.
 - VII.
- A

- VII. Phiala liquore repleta, & in ea pia mater, cujus arteriae sunt repletae, ex muliere.
- VIII. Phiala ut supra, in qua ren pueri, cui adhuc insidet ren succenturiatus, suntque rubicundo colore praediti, propter repletionem per arteriam factam.
- IX. Phiala in liquore continens frustulum foetus cerebri flaccidi vaccae, in cuius utero haeserat mortuus per semiannum, absque putrefactione, non sine flacciditate, et hoc etiam locum habere in mulieribus observo, modo uterus maneat clausus. Notandum interim, me hocce obiectum per arteriam repleuisse, neque mihi obstetisse, quod tam diu foetus haeserit in utero mortuus.
- X. Phiala in liquore continens duos renes succenturiatos, quorum arteriae sunt repletae.
- XI. Phiala in liquore continens foetum humanum, quatuor circiter mensium a conceptione, hic capite declivi & corpore inverso decumbit inter omentum humanum nitidissimum.
- XII.

XII. Phiala liquore plena, continens frustum membranae interioris uesicae urinariae, idque ex puerpera, cui propter urinae retentionem, haec membrana separata, postea excreta est.

XIII. Phiala &c. in qua Embryo humanus.

XIV. Phiala &c. Pes infantis uitae speciem repraesentans.

XV. Phiala &c. Foetus quinque mensium al-
bissimi coloris.

XVI. Phiala &c. lingua pueri cuius uasa san-
guinea repleta.

XVII. Phiala &c. uterus muliebris apertus,
*in quo eius structura interna admiranda
& particula uaginae rugosae in conspe-
ctum prodit.*

XVIII. Phiala &c. integra placenta uterina,
cuius superficies, qua utero adhaesit, ad-
huc uelamento obducta est.

XIX. Phiala &c. pueri digitus extirpatus,
in quo spina uentosa.

A 2

XX.

- XX. Phiala &c. Cuticula digitorum pedis infantis.
- XXI. Phiala &c. Portio piaë matris, cuius uasa sanguinea repleta.
- XXII. Phiala &c. Brachium infantis, cuius uasa sanguinea repleta.
- XXIII. Phiala &c. Portio intestini ieiuni cuius uasa sanguinea repleta, & papillae aerueae in conspectum ueniunt.
- XXIV. Phiala &c. Vermis latus, Belgice, een Lindtyorm.
- XXV. Phiala &c. Brachium infantis, cuius uasa sanguinea repleta.
- XXVI. Phiala &c. Pla mater humana, cuius uasa sanguinea repleta.
- XXVII. Phiala &c. Cûa femoris, tibiae & pedis extremi, quorum muscoli repleti separati sunt.

Prae-

Praeparata Ruyschiana

Sicca.

- I. **P**edamentum, supra illud glandula parotis e uitulo recens nato. *Repletio facta est per arteriam; Sed quanta discrepantia inter constitutionem harum arteriolarum, & illarum quae reperiuntur in glandulis mesenterii, quemadmodum repraesentavi in opusculo de glandulis, mirum uisu.*
- II. Pedamentum &c. Segmentum extremi penis uirilīs, in eo uideri potest, glandem constare ex omnibus, i. e. tribus corporibus nerueo-spongiosis.
- III. Phiala sicca, & in ea intestinula foetus humani, *horum arteriae optime sunt repletae, & quod considerandum, intestinula rotunditatem conseruarunt sine fo-ueis.*

A 3

IV. .

- IV. Pedamentum &c. Segmentum renis humani, cuius repletio facta per truncum uenae cauae.
- V. Pedamentum instructum patella humana, supra quam innumerae arteriae repletae sunt, quae haud pertinent ad patellam, sed ad remanentiam tendinis musculorum tibiam extendentium.
- VI. Pedamentum &c. Semi ren iuuenis, cuius arteria repleta, optimae notae.
- VII. Pedamentum &c. Cor infantis cum portione diaphragmatis.
- VIII. Pedamentum &c. Portio intestini ieiuni.
- IX. Caput osseum infantis recens nati.
- X. Pedamentum &c. Intestina infantis paruuli.
- XI. Pedamentum &c. quatuor costae iuuenis, cum musculis, quorum uasa sanguinea repleta.
- XII. Pedamentum &c. Portio hepatis humani,

mani, cuius repletio facta per uenam portae.

XIII. Pedamentum &c. Inferior portio nasi & genarum, cum labio superiore, ex iuvene.

XIV. Pedamentum &c. Frustum intestini coli humani.

XV. Pedamentum &c. Superior cutis capitis.

XVI. Pedamentum &c. Cutis humanae portio, in cuius interiore latere papillae nervosae se ostendunt.

XVII. Pedamentum &c. Cor infantis cum lobo dextro pulmonis.

XVIII. Pedamentum &c. Portio placentae uterinae humanae induratae.

XIX. Phiala sicca &c. cor foetus humani repletum.

XX. Segmentum cranii foetus cuti rubicundissima obductum.

XXI. Lingua humana optime repleta cum aspera arteria.

XXII.

XXII. Tumba ex ligno Indico confecta, & in ea Sceleton infantis nitidissimum, cum ligamentis praeparatum.

XXIII-XXIV. Cranium hominis, cuius integumenti & pericranii & durae matris arteriae optime repletae sunt.

XXV. Corpus nerueo - spongiosum maius penis uirilis.

XXVI. Portio penis cum tunica cellulosa, ut utriusque uarietas appareat. *Punctum nigrum in dorso indicat tenuitatem summam cutis in membro uirili.*

XXVII. Segmentum intestini ieiuni cum annexo mesenterio, in quo glandulae infarctae, ex foetu humano.

XXVIII. Segmentum tunicae cellulosae scroti humani.

XXIX. Pileolus ex cute infantis capitis confectus.

XXX.

XXX. Epidermis plantae pedis cum uaginis papillarum.

XXXI. Frustum mesenterii & intestini hominis obesi, in quo uix aliquid glandulosi apparet.

XXXII. Amplustrum confectum ex cute humana, in qua conspiciuntur papillae cutaneae.

Nota ad N. XV. in liquore, in scheda, uitro agglutinata, a B. Ruyschio addita.

Foetus in liquore ita positus, ut sinistra magnam placenta uterinae, nitidissime repletae, arripere uideatur portionem, & hoc non otiosus uideatur: Tales enim, qui otiantur, degere apud Ruyschium, haud licitum.

B

Con-

Conseruata & Praeparata Anatomica

Variorum Auctorum

In Liquore.

1. **M**onstrum humanum biceps, 4. brachiorum & totidem pedum.
2. Embryo masculinus.
3. Embryo foemininus.
4. Embryo foemininus alius.
5. Embryo praecedente minor.
6. Embryo alius praecedente minor.
7. Embryo alius praecedente minor.
8. Embryo alius praecedente minor.
9. Genitalia uiri.
10. Genitalia foeminae.
11. Testiculus humanus euolutus.
12. Portio hepatis infantis.
13. Embryo masculinus.

14. Por-

14. Portiuncula placentae humanae, cuius arteriae repletae.
15. Pes hominis adulti, cuius arteriae materia ceracea repletae.
16. Eiusmodi pes infantis.
17. Oculus humanus cera rubra repletus.
18. Puella monstrosa, de qua differt a Rivino 1728. conscripta.
19. Scirrhus uteri foemini octo librarum.
20. Ovulum in utero foeminae repertum.
21. Pollex cum portione integumentorum cranii, quae in conflictu perdidit Varsoviae D. Kirchheimius, copiarum Regiarum Medicus.
- 22-27. Sex embryones humani diversae aetatis.
28. Hydatites per genitalia excretae. *Secundinarum portiones in utero relictas, mutari in hydatides, testis est Ruyschius.*
29. Foetus humanus aliquot mensium.
31. Tres portiones polypi narium, ex nare si-

nistra Colonelli Polonici extirpati, per
Chirurgum Regium Dn. Trophé de St.
Marie: Sign. Troph.

32. Genitalia Iohannae Teichmannin 75. annorum hermaphroditae.
33. Embryo foemininus duorum mensium cum ouulo impraegnato pisi magnitudine, in quo foetus uix apparet.
34. Puella septem annor. Dresdae Ao. 1731. morbo atroci uita functa. Historiam cum icone *uid. in Act. Phys. Medic. Acad. Nat. Curios. Volum. III. obs. CXXVI.*
35. Testiculus tophaceus ex scroto Peruvianarii Lipsiensis.
36. Auriculae humanae duae.
37. Monstrosus Porcellus, proboscide uersus superiora reflexa natus, unde formam elephantis quodammodo refert.
38. Glans penis rubicundissima, a corpore nerueo spongioso cera rubra repleto.
39. Teredines seu Xylophagi Marini tres ex Frisia.

40. Phia-

40. Phiala sicca, in qua frustum ligni, a tere-
dinibus exesi & perforati, fauos apum
exhibens.
41. Phiala sicca, in qua cuticulae monstrosae
& praeternaturalis duae particulae, qua-
rum altera ab apice digiti decidua, digiti
articulum repraesentat, altera a uola ma-
nus, e puella Gerenfi.

Nota: Operae pretium uidetur historiam huius pu-
ellae, quam a Doctissimo Dn. Licenciato Har-
nischio, Medico Gerenfi accepi, atque d. r.
August. 1735. ad Societatem Regiam Londi-
nensem misit, illustrationis gratia hic addere.
Puella VIII. annorum, ante aliquot annos tu-
more artuum & totius corporis laborauerat,
ad quem curandum, cum uaria a parentibus
remedia, praecipue domestica aut empirica
adhiberentur, factum est, ut tumor durus
insignis in dorso inter scapulas generaretur,
quem gibberis initium iudicantes, itidem to-
pici discutere studuerunt, uotique etiam sui
composites facti sunt. At quid sit? Ab isto
B 3 tempo-

tempore sensim in manibus pedibusque, imprimis in horum plantis ac istarum uolis, generari coepit crusta sicca atque dura, quae in apicibus digitorum longe prominet, ac apprehensionem gressumque impedit, adeo, ut puella nec stare, nec incedere potuerit, sed portari ac curru uehi opus habuerit. Crusta haec per interualla decidit, praeprimis post inunctiones uarias a parentibus applicatas, sed puella inde male habuit, tumida euasit, anxietates ac tormina intus sensit, quae non, nisi crusta ista regenerata, cessarunt; hoc autem facto, nihil amplius incommodi percepit, praeterquam quod usu manuum pedumque destitueretur. Ab anni spatio denuo hoc malo afflicta, chirurgi curae tradita fuit, qui illam laxantibus mercurialibus atque decoctis sanguinem purificantibus tractauit, quibus etiam malum cessit, ac mundities cutis restituta est, adeo, ut puella nunc integra sanitate frui uideatur: Quae an constans sit futura, tempus docebit. Accepi a laudato Medico portionem huius crustae, cum frustulo eiusdem ab apice digiti deciduo, tantae longitudinis, & crassitiei, ut extremum digiti articulum

ticulum referat, eo magis, quia in uno latere particulam unguis monstrat. Microscopio inspecta haec crusta, manifesto apparet, eam ex squamulis conflatam esse, quod eo certius est testimonium, illam nihil aliud, quam ipsam cuticulam, a nutrimento uiscido & tartareo expansam, & induratum esse. Ex eiusdem supra laudati uiri relatione habeo, in urbe ibidem uicina, pariter reperiri uirginem, quae a longo inde tempore, bis in anno, talem deponit crustam a manibus pedibusque, nec non a cubito deciduam, quae nullum, a quibuscunque medicamentis hactenus usurpatis, leuamen percepit. Laborat autem ista obstructione mensium, quae mali huius fons atque origo esse uidetur.

Prae-

Praeparata Anatomica

Sicca.

1. **M**yo^logia in corpore puellae duodecennis egregie praeparata.
2. Myologia in corpore viri adulti.
3. Brachium hominis adulti, in quo musculi praeparati.
4. Pes eodem modo praeparatus.
5. Brachium infantis, in quo musculi praeparati.
6. Pes infantis, in quo musculi praeparati.
7. Partes genitales uiri.
8. Partes genitales, foeminae.
9. Penis cum musculis & uasis sanguiferis, cui etiam ossa pubis iuncta.
10. Maxilla inferior hominis cum lingua & eius musculis.

II. Cor

11. Cor humanum, cuius arteriae & uenae materia ceracea repletae.
 12. Aspera arteria cum osse hyoide & musc-
lis.
 13. Lien humanus cellulosus.
 14. Portio intestini ieiuni humani.
 15. Alia eiusmodi portio.
 16. Genitalia puellae sex annorum, cum hy-
mene elegantissime praeparato.
 17. Cor humanum praeparatum.
 18. Cerebrum humanum induratum.
 19. Scrotum cum inuolucro penis praepa-
ratum.
 20. ~~Membrum urinale inflatum & exsicca-~~
tum.
 21. Portio membri uirilis.
 22. Ossicula auditus ex homine, gallo indi-
co, &c.
 23. Chirothecae ex mammis foeminae prae-
paratae.
 24. Intestinum colon cum valuula Bauhini.
- C
25. Por-

25. Portiuncula placentae humanae siccata, cuius arteriae repletae.
26. Lingua humana, cuius arteriae in altero latere repletae, una cum glandulis.
27. Portio hepatis infantis, cuius uena caua uiridi, uena portae rubra cera repletae, in qua extremitates uasorum pulposae, seu acini glandulosi repleti apparent.
28. Portio pulmonis eiusdem infantis, post iniectionem flatu distenta & exsiccata, in qua uesiculae & cellulae pulmonales, cum arteriis magis diductis, conspici possunt.
29. Portiuncula pulmonis infantis, cuius arteriolae ultimae ceracea materia repletae, post iniectionem flatu non distenta.
30. Cor infantis nitide praeparatum.
31. Portiuncula intestini hominis maioris.
32. Portiuncula intestini ex infante.
33. Scrotum cum pene, insignis magnitudinis ex morbo. uid. Acta Lips. An. 1735. Mens. Nouemb. p. 493.

34. Ex-

34. Extrema manus cum ligamentis & portiuncula ulnae & radii, cum ligamento annulari carpi, & cum muscoli perforantis, seu profundi quinque tendinibus.
35. Pars ossis humeri sinistri, cum scapula & clavicula.
36. Os innominatum sinistrum, cum portiuncula ossis femoris.
37. Os femoris cum rotula genu, seu patella, & portione ossis tibiae & fibulae, & portiuncula tendinis muscoli recti femoris.
38. Pes cum calcaneo & tarso, & tendine Achillis, cum ~~tibiae & fibulae~~ parte.
39. Pars ossis humeri cum portiuncula ulnae & radii.
40. Portio intestini ilei ex homine.
41. Polypus ficcatus, ex sinistro cordis uentriculo, Dn. Comitiss. a Dauin exsectus, post mortem a Dno D. Floericke.
42. Ex uiro 33. annos nato, & Norimbergae

decollato larynx, non solum ordinaria magnitudine maiores habens cartilagine, sed etiam maximam sui partem in osseam substantiam mutatus, cum osse hyoide adhaerente.

43. Ex eodem uiro Cricoides exsiccata, a carnificis gladio aliquantum laesa.
44. Pes sphacelatus, cum dimidio Tibiae, militis 72 annorum, quem ipse sibi forcice amputauit.
45. Pueri & puellae corpora, in quibus uiscera & uasa conspiciuntur, artefactum Parisiense, a Dn. Weisio iuniore Chirurgo apportatum.

Nota: Elegantissima atque pretiosissima haec artefacta corpora, singulari artificio & industria adeo concinne & affabre composita sunt, ut corpora naturalia ubiuis imitentur, totaque humani corporis anatomia, quoad osteologiam, myologiam, angiologiam, neurologiam atque splanchnologiam, uno quasi intuitu, demonstrari in iis queat.

46. Co-

46. Coria humana tria.
47. Penis humanus, cuius corpus nerueo-spongiosum, glandem constituens, ceracea materia repletum, corpora uero nerueo-spongiosa maiora inflata.
48. Ureteres pueri septennis flatu distenti, in quibus ualuulae conspiciendae.
49. Variarum particulae intestini humani, quarum arteriae materia ceracea repletae, & tunica cellulosa inflata.
50. Cutis labii humani materia ceracea repleta.
51. Pes humanus in aeri-fodinis Freybergen-sibus repperitus.
52. Ventriculus hominis adulti inuersus; rubicundissimus ob repletionem uasorum, iniectione cerae rubrae per uenam portae facta.
53. Portio intestini ieiuni inflati, eadem ratione praeparata, in qua ualuulae con-niuentes expansae, pariter rubicundissi-mae.

C 3

54. Eius-

54. Eiusdem intestini portio inuerſa, ac flatu diſtenta, in cuius ſuperficie interna extra uerſa, ualuulae dictae rugas exhibent.
55. Pedamentum, in quo portio meſenterii humani, materia ceracea per uenam portae repleti, in quo glandulae meſenterii, ob repletionem uasorum, rubentes apparent.
56. Uterus foemininus, cum ouariis & tubis Fallopiianis expanſis, itemque pudendo ac uagina extenſa & aperta, in qua oriſcium uteri internum patet. In ueſica annexa & aperta, ſtili duo in oriſciis ureterum haerent. Omnia grate rubent ob repletionem arteriolarum, quae etiam in pudendo externo, glande Clitoridis & Nymphis, ope microſcopii uideri poſſunt; in utero aperto, reptatus ſerpentinus earum oculis patet.

57. Pla-

57. Placenta embryonis uitulini, coccinei coloris, ob repletionem, per arteriam umbilicalem factam.
58. Caput Galli Indici, rubicundissimi coloris, ob repletionem uasorum, quorum reptatus mirabilis, in palato & lingua, per microscopium apparet: exterior capitis & colli superficies, quae in uiuentibus tumida redditur, magnam habet analogiam, cum substantia nerueo-spongiosa membri uirilis.

Nota: Numero 50. praetermisso, in liquore continetur in phiala foetus monstruosus duorum mensium.

Scele-

Sceleta.

1. Sceleton masculinum hastam manu tenens.
2. Sceleton masculinum aliud.
3. Sceleton masculinum.
4. Sceleton foemininum.
5. Sceleton masculinum.
6. Sceleton foemininum.
7. Sceleton nani, spatulam manu tenens.
8. Cranium integrum humanum.
9. Cranium Turcae, in quo duo uulnera insignia conspicua.
10. Os tibiae cuiusdam Turcae, ocreae inhaerens.
11. Cranium laqueo suspensi.
12. Sceleton infantis.
13. Sceleton foetus paucorum mensium.
14. Sceleton laqueo suspensi, staturae procerioris.
15. Eiusmodi aliud.

ORA-

ORATIO DE MUSEIS

PATRES CONSCRIPTI
AUDITORES
OMNIVM ORDINVM SPECTATISSIMI

Museum, quasi diceret locum Musis
dicatum, antiquis temporibus
idem fuisse, quod hodie Audito-
rium, atque designasse aedificium, ubi de-
gebant aut conueniebant homines circa di-
D scipli-

sciplinas uersantes, accepimus. Scribit enim Plutarchus, ueteres Musea procul ab urbibus collocasse, ne qua re assiduitas & studia interpellarentur. Hodie etiamnum haec uox, recepta loquendi formula, indicat habitaculum quodcunque priuatum hominum, literis operam nauantium. Solent autem, uti par est, Musea eruditorum exornari repositoriis atque scriniis, libris, instrumentis, ac reliquae suppellectili, ad eruditionem pertinenti, condendae & asseruandae destinatis. Factum inde haud dubie est, ut non tantum conclaue uel camera, sed in sensu specialiori, quodcunque scrinium, siue cista, siue arca, aut repositorium, aut conditorium, res selectiores, siue rariores, singulares & curiosas, pro cuiusque scopo collectas complectens, Museum uocetur. Quandoquidem uero non ea tantum, quae ad literarum studia & eruditionem spectant, sed etiam alia pretiosa, ornatui & oblectationi Principum atque

atque Magnatum inferuientia, uti sunt gemmae, diademata, argentum caelatum, tabulae pictae, arma, & quis omnia enarrare potest? in eiusmodi locis asseruantur, inde uaria istis imposita sunt nomina. Propterea tale conclaue, aut aedificium, pro rerum contentarum diuersitate, Thesaurus, Thesaurophylacium, Gazophylacium, Cimeliarchium aut Cimelium, Pinacotheca, Armarium, Armamentarium, Taumatotheca, Tameotheca, Technophysiotameum audit. Tot enim & tam uaria sunt, quae hodie in Museis curiosorum monstrari solent, ut nec ea numerare, nec uarietatem eorum uerbis exprimere liceat. Non uidetur dies suffectura, ut omnia huc facientia enarrem, tempusque me deficeret citius, quam oratio ac differendi materia, si praecipua saltem attingere ac digito indicare uellem. Duo tamen sunt summa genera, quae omnia in vastissimo suo ambitu complectuntur, quia alia sunt

D 2

Natu-

Naturae Opera, alia Artis effecta. Naturam quidem uniuersam in angusto Musei spatio includere non licet, est tamen ipse Naturae liber, Magnum illud Museum, quo, intuendo ineffabilem creaturarum numerum, ad cognitionem omnipotentiae atque sapientiae summi Opificis atque mundi huius Aëdificatoris ducimur atque trahimur. Ista, *quam incolimus, mundi machina*, inquit, *Mollerus in dissert. de Technophysioteis, Technophysioteum est augustissimum, pretiosissimum, uarietatis, aspectuque bellissimum ac incundissimum; in eo enim praeter solis, lunae, siderumque ordinatissimos meatus, rerum quarumlibet creaturarum classes sapientissime digestas, egregium Cimeliarum Diuini exemplar exhibere, nemo non lubens asseruerit.* Museum etiam tantae amplitudinis fingi non potest, ut omnia, quae ars produxit, capere queat. Sunt uero Musea tanquam specula, in quibus opera naturae & artis in compendio continentur.

templari possumus. Naturae operum nomine ea saltem sunt intelligenda, quae sub coelo, in uastissimo globo terraqueo, aut in triplici, uti uocatur, regno, Minerali, Vegetabili & Animali occurrunt. Quae enim in coelo sunt immensa syderum corpora, e longinquo tantum admirari, est permissum. A MINERALI REGNO ut exordiamur, generantur in terrae gremio & ex ea effodiuntur, tam diuersissima concreta, quae generali Fossilium nomine ueniunt, ut ea oratione complecti non liceat. Omnia in certas classes atque ordines redigere allaborauit *D. Job. Woodwardus, Medicus Londinens. ac in Colleg. Greshamensi olim Phys. Prof. itemque Societ. Reg. ac Colleg. Med. Sodalis, in tractatu posthumo anno 1728. impresso, cui titulus est: Fossils off all Kinds, digested into a Method suitable to their mutual relation and affinity, cui adiecta est tabula generalis, in qua, uno intuitu, conspiciuntur omnis generis fossilia, iuxta naturae*

D 3

rae

rae methodum in classes ordinata. Memorat idem in praefatione, se in Museo suo, praeter extranea, quorum non minor numerus, ultra duo millia & octingenta fossilia, tantum Anglicana, omnia diuersa possidere. Quantus, quaeso, futurus esset numerus, si omnes atque singulae eorum species, quae in uniuerso terrarum orbe propullulant, computari possent? Prodeant tot terrae, boli atque glebae diuersissimae, & ex his formatae terrae sigillatae, coloribus & sigillis impressis distinctae, quas inter rariores sunt, Hierosolymitanae, Samiae, Melitenses, Lemniae, nec non Margae, Cretae diuersi coloris, quarum terrarum centum & quadraginta duae species differentes, quas in Museo suo possedit *Kundmannus*, recensentur in eius *promptuario rerum naturalium & artificialium Artic. X. p. 296. seqq.* Considerentur modo tot lapides pretiosi, diaphani, gemmae dicti, rudes ac in suis mineris
hae-

haerentes, aut scalpti atque politi, in quibus, imprimis in Achate, uariae figurae plantarum & arbuscularum, a natura expressae, interdum sunt conspicuae. Horum lapidum, a laudato uiro collectorum, catalogum insignem loco citato uidere licet. Longe maior est numerus lapidum opacorum, atque minus pretiosorum, ut sunt Marmora, Stalactitae, Speculares, Calcarii, Tophacei, interque hos certa figura, a natura impressa, gaudentes, propterea Aetites, Asteriae, Astroites, Belemnites, Cerauniae, Osteocollae, Tubulariae, Iudaici, Variolacei dicti, nec non petrefacta innumera, Lithoxyla, Dendritae, Ichthyitae, Conchitae, Ostreacitae, Cornua Ammonis, Glossopetrae, quibus a plantis, piscibus, conchis aliisque marinis, in diluuiio uniuersali, aut particulatibus inundationibus, inter glebas sepultis, nomina sunt imposita. Quid dicam de Mineris Metalliferis, Metallis ipsis, Mineralibus

ORATIO

bus, seu Metallis Mediis, aut affinibus, spurii dictis, itemque recrementis siue scoriis, nec non de Salibus, Sulphuribus, Bituminibus, Succino, cuius tum ratione puritatis & maturitatis, tum ratione inclusorum, ingens datur uarietas, ut & de Gagate, Lithantrace, Asphalto, aliisque ad Minerale Regnum pertinentibus. Haec omnia supeditat terra, restant ea, quae exhibet mare, e quo extrahitur immensa Lithodendrorum multitudo, Corallia uarii coloris & Coralliis affinia, Escharae, Algae, Madreporae, Tubulariae, & quae mollioris sunt fabricae, Keratophyta, Fuci, Spongiae, Musci, atque Alcyonia. En summa tantum capita eorum, quae regnum Minerale, seu Globus Terraqueus praebet, pro exornandis Museis, in quibus colligendis apteque disponendis, quis habet, in quo ingenium exerceat, ac tempus sumptusque consumat. Non minus fertilis est Terra, in producendis

dis iis, quae ad VEGETABILE REGNUM
pertinent. E terra quippe progerminant
tot plantae terrestres & aquaticae, perfectae
& imperfectae, Musci, Fungi, Tubera, Gra-
mina, Herbae, Frutices, Subfrutices atque
Arbores, cum suis Floribus, Seminibus &
Fructibus, colore, odore, atque sapore & uir-
tutibus mirum uariantibus, item Lacrymis,
Gummatibus, Resinis atque Balsamis ex iis-
dem stillantibus. Horum omnium non mi-
nor ac in Regno Minerali, copia est atque ua-
rietas. Reperiunt hic Botanophili, ut in con-
ficiendis Herbariis uiuis, in colligendis Li-
gnis, Corticibus, Seminibus atque Fructibus,
ad exornandum Museum facientibus, ani-
mum curiosum & discendi cupidum oble-
tare possint. Succedit REGNUM ANIMA-
LE, cuncta uiuentia complectens, in quibus
enarrandis, unde exordiar, ignoro. Siue
enim considerem, Insectorum, Apodorum &
Pedatorum, Alatorum uel Non-Alatorum,
E Musca-

Muscarum, Papilionum, Scarabaeorum, Eucarum, numerum stupendum; siue perpendam, Testaceorum, quae insectis annumerari solent, ineffabilem copiam, quae uel Vniualuia, Turbinata & Non-Turbinata sunt, uel Biualuia, atque horum ordines specialiores Nautilos, Vmbilicos, Cochleas, Turbines, Strombos, Cylindros, Buccinas, Murices, Porcellanas, Neritas, Vngues odoratos, Conchas, Ostreas, Mytulos, Pinnae, Balanos, Solenes, ac Crustacea, Astacos & Cancros complectuntur; siue Piscium marinorum & fluuiatiliu, siue Avium, siue Quadrupedum infinitam seriem & multitudinem, cum omnibus horum partibus, & quae in corpore animali generantur, Calculis atque Concretis, itemque Monstris, in regno animali frequentissimis, pensitem, obruitur animus, deficit ingenii acumen, ac cogitandi uis perit. Hucusque de Naturae productis, sequitur alter fons uniuersalis, ad construenda Musea conducing

ducens, pariter inexhaustus, quem constituit Ars. Praebet haec innumerabilia Artefacta, ut sunt: Monumenta, Inscriptiones, Statuae atque Marmora, Sigilla, Vrnae, Ampullae Sepulchrales, Arma & Vestimenta, aliaque ad suppellectilem diuersarum Nationum pertinentia, uasa e uaria materia fabricata, Imagines pictae, aut aere inciso impressae, uel ex lapide, gypso, metallo, aut cera formatae, Gemmae sculptae atque Metalla caelata, aliaque ad Historiae & Antiquitatis studia facientia, nec non Instrumenta uaria Mechanica, Geometrica, Optica, Astronomica, Chirurgica, Chimica, Machinae atque Automata, Horologia, & id generis innumera. Haec & talia propemodum sunt, qualia in Museis locum inveniunt, quae tamen omnia in uno Museo quaerere uellet, spe sua ut excideret, necesse est. Nullum enim unquam existit, aut imposterum existabit, tantae uastitatis

Museum quod cuncta capere queat. Quo-
ad Regnum Animale, perfectius ne quidem
ingeniose excogitari aut fingi potest, ac fuit
arca Noae. *Huic, inquit, Mollerus l. c. cur
Technophysioteamei appellatio adimenda sit,
perspicere nequeo: In ea certe praeter ad-
mirabilem arcae ipsius fabricam, iucundissi-
mum fuisse debuit, cernere omnis generis ani-
malium gressilium, reptilium & uolatilium,
non tantum in sua conuenientia loculamen-
ta, institutam collocationem, sed alimento-
rum quoque, in hominum & ceterorum ani-
mantium gratiam, iusto ordine factam dispo-
sitionem. In hac tamen Marina, ac sub un-
dis degentia, animalia, fuerunt desiderata.
Quamobrem frustra de Museo uniuersali,
quod omnia antea enumerata contineat, solli-
citi sumus, utpote quale, praeter mundum
hunc uniuersum, nullibi datur. Sufficit ta-
men, si ex quocunque genere aliquid, quod
singul-*

singulare, rarum atque curiosum, inter naturae artisque opera occurrit, in eo continetur. Imo collectio unius saltem atque alterius generis, Naturalium uel Artificialium, rerum, Musei nomen meretur. Prostant propterea hodie Musea eiusmodi particularia, Mineralium, Petrefactorum, & Lapidum figuratorum, Conchiliorum aliorumque Marinorum, Antiquitatum & Numismatum, Exoticorum, Papilionum, Praeparatorum Anatomicorum, & quae sunt alia longe plura, quae numerari uix possunt. Singulares huiusmodi apparatus, bene instructi & ordinati, praestant multum farragini immensae rerum diuersarum, undecunque conuasarum, atque absque ordine apto, inter se commistarum. Ordo enim praeprius est, quem in plerisque Museis desiderant auctores, uariasque propterea regulas, in exstruendis ac disponendis Museis, obseruandasuppeditant. Sed hac in re.

T. III.

E 3

mini.

minime inter se conueniunt, quia hic pariter antiquum illud obtinet; quot capita, tot sensus. Equidem *D. Job. Daniel Maior* in uniuersalis cuiusdam inuentarii rerum, in natura praecipue rariorum & notatu dignorum, accuratissime disponendarum & prudentissime digerendarum, elaboratione fuit occupatus. Promisit etiam *Job. Bapt. Ferretius* in praefatione libri, cui titulus est; *Musae lapidariae antiquorum*, Specimen ad uaria Musea constituenda, tam apud Principem, quam apud uirum eruditum. Itemque *Georg. Hieronym. Velschius*, in literis ad *D. Maiorem*, Pinaothecam uniuersalem est pollicitus. Sed an lucem haec uiderint, non constat. Valet tamen de his iudicium laudati *Molleri*, in *dissert. de Technophysiotameis*: Sane in hunc usque diem, nullum reperire in orbe isto habitabili licuit *Technophysiotameum*, quod secundum eas delineationes, quas quorundam ingenia eleganter

ganter non minus, quam prudenter produxere, penitus fuisset adornatum: Quo enim copiosius & curiosius generalia talium camerarum inuentaria, ideae, delineationes, adumbrationes ad cogitandum philomusis proponuntur, eo difficilior, impeditior & operosior est ad earum adornationem transitus. Missis igitur istis, de ordine ac dispositione Museorum, generatim propositis consiliis ac meditationibus, ad Musea ipsa me confero, quae hinc atque inde floruerunt, & adhuc dum florent. Latissimus mihi hic daretur differendi campus, si omnia enarrare uellem, imprimis ~~cum hodie non facile~~ reperiuntur aulae Regum, aut Principum, ut taceam priuatorum collectiones, in quibus tale quid desiderari posset. Insignes eorum catalogos consignarunt *Valentinus in Museo Museorum* & *Neickelius in sua Museo-graphia*, cum praefatione & annotationibus *D. Kanoldi* edita. Praetereo antiqua, uetustate

tustate iam dudum oblitterata, & nomine-
 tenus saltem nota, e quorum numero est
 THESAURARIUM Regum Sapientissimi
 SALOMONIS, cuius haud leuia in S. Co-
 dice occurrunt indicia, atque Regis HIR-
 KIAE, cuius itidem in S. literis fit mentio,
 nec non PTOLOMAEI PHILADELPHI
 Aegypti Regis, quale hunc Alexandriae ha-
 buisse, e locis quibusdam Iosephi, Iudae-
 orum historiographi, coniecturare uolunt.
 Nec mihi nunc res erit cum Ingae seu Re-
 gis Peruani, uel Montezumae, ultimi Re-
 gis Mexicani, in America, uel Magni Mogo-
 lis, Indostanorum Monarchae in Asia, diui-
 tiis atque thesauris. Depropero potius,
 ne Vobis, Auditores, longiori mea Ora-
 tione molestus sim, breuem & succinctam
 quorundam celebrationum, nostri ac recen-
 tioris aevi, Museorum recensionem. Inter ea
 famae celebritate sunt conspicua, in ITALIA
Kircherianum, quod in Collegio Romano
 Socie-

Societatis Iesu & a G. de Sepibus publice
luci expositum Amstlodami anno 1678. at-
que denuo titulo: *Museum Kircherianum*
pridem inceptum, nuper restitutum, au-
ctum, descriptum & iconibus illustratum, a
Philippo Bonani, prodiit Romae 1709. Bono-
niae monstrantur Musea VLYSSIS AL-
DROVANDI, & MARCHIONIS DE
COSPI, quorum descriptio in lucem pro-
diit, quae titulum gerit *Ferdinandi Cospi*
Museo, annesso a quello del Vlyss. Aldro-
uandi descrizione di Lorenzo Legati,
in Bologna 1677. fol. Veronae reperit-
tur Francisci Calceolarii museum a Be-
nedicto Ceruto inceptum, & ab Andrea
Ghiocco luculenter descriptum & perfec-
tum Veronae 1622. fol. In GALLIA
Lutetiae Parisiorum, teste Dn. Nemeitz in
F tracta-

tractatu *Sejour de Paris* peregrinantium
 oculos in se conuertunt Musea Abbatis de
Vallemont & Abbatis de *Camps*, Dn. *Geofroy*, Dn. *Viuant*, ac longe plura. In
 ANGLIA in celebritate uersantur *Londini*
Museum Societatis Regiae, in Collegio
*Greshamen*si repositum, & per *Nebemiam*
Grew anglice descriptum *Londini* 1681. nec
 non D. *Woodwardi* Profess. Phys. in Coll.
*Greshamen*si ac R. S. postremum Secreta-
 rii, & *Jacobi Petiver* sub titulo *Gazophyla-*
ceum Naturae & artis Decades X. *Londin.*
 1709. editum & quod primum nomi-
 nandum *Illustr. Hans Sloane* Potentissimi
 Magnae Britanniae Regis Proto-Medici &
 Regiae Societ. ac Colleg. Med. Praesidis
 eminentissimi. *Oxonii* monstratur Mu-
 seum *Ashmoleanum*. Apud BATAVOS
 primum

primum locum promeruit, Anatomicorum
 sui temporis principis, FRIDERICI
 RVYSCHII *Museum, cuius permagnae
 elegantissimae, nitidissimae incomparabilis &
 fere regiae collectionis, praeparatorum ana-
 tomicorum, uariorum animalium, planta-
 rum, aliarumque rerum naturalium, quas ma-
 ximo labore, studio, sumptu, singulari arti-
 ificio & industria praeparauit & conserua-
 uit, dum uiueret uir summus & celeberrimus,*
 catalogus prodiit Amstelodami 1732
 quo tempore inaeestimabilis hic thesaurus,
 publice distractus est. Hoc non inferior
 est thesaurus locupletissimus *Alberti Seba,*
*Pharmacopoei Amstelodamensis Natur. Cu-
 rios. Collegae ac Societatis Regiae Lon-
 dinensis & Instituti Bononiensis Sodalis,*
 nuper admodum defuncti, cuius accurata descri-
 ptio iconibus artificiosissimis ornata prodiit

Amstelodami duobus tomis 1734. & 1735. quo opere pulchrius, iudice celeberr. *Boerhaavio in praefat.* haud apparuit aliud eo in genere, nullum utilius magisque durable in sera tempora. Commemoratione dignum etiam est *Georg. Euerhard. Rumphii Museum*, cuius descriptio tit. *Amboinsche Rariteit Kamer* lingua Batava prodit *Amstelodami* 1705. ac lingua Latina *Lugduni Batavi*. 1711. Adduci quoque meretur *Levini Vincentii theatrum*, ut uocat, *miraculorum naturae*, cuius descriptio ab ipso edita est lingua Gallica *Harlemi* 1719. *Lugduni Batavorum* Hortus Medicus superbi, apparatu insigni exoticorum naturalium, in museo Indico ibidem repositorum, ac Theatrum Anatomicum praeparatis anatomicis, aliisque curiosis, quorum catalogum lingua Batava edidit *Anonym.* 1690.

ubi

ubi etiam Suppellex anatomica *Iob. Iacob. Ravi* quam Academiae Leidenſi legauit, in indicem redacta a clariff. *Albino* 1725. Breuitatis ſtudio, praetereo nunc Muſea *Nicolai Cbeualier*, cuius catalogus gallice prodiit *Amſtelod.* 1731. & *Franc. Kiggelaar* cuius catalogus lingua Bataua editus eſt *Hagae Comitum* 1723. & *della Faille*, qui catalogum gallice conſcriptum, itidem *Hagae Comitum* edidit. In DANIA floruit, atque magno Academiae Hafnienſi ornameto fuit *Olai VVormii* Muſeum, a filio editum, cui titulus eſt: *Hiſtoria rerum rariorum, tam naturalium, quam artificialium, tam domesticarum, quam exoticarum Lugduni Batau.* 1655. nec non *Regium* ab *Oligero Iacobaeo Hafn.* 1696. deſcriptum, quae tamen cum Muſeo Academiae Hafnienſis, magnis ſumptibus & labore

Wormiorum, Fuireniorum, Bartholinorum, Paullinorum, Iacobaeorum, una cum tot bibliothecis, in incendio fatali urbis Hafniensis 1731. flammarum saevitia interierunt, atque in busto iacent, quorum iacturam irreparabilem deplorat clariss. *Frankenau* in lugubri epistola ad *B. Schroeckium* scripta, quae uideri potest in *Act. Physic. Med. Acad. Natur. Curios. Volum. II. Append. n. V.* In HELVETIA celebratissimum est celeberrimi *Scheuchzeri* museum diluvium Anno 1716. editum, in quo 1513. fossilia figurata, plantarum & animantium, in diluvio Noachico submersorum, simulacra exhibentia recenset, uid. *Acta Eruditor. A. MDCCXVII. Mens. Mart. p. 117.* Nec Patria nostra museorum defectu laborat, ut potius quam plurima, ne commemorem magnorum Principum in aulis suis exstructa

structa, Gazophylacia, a priuatis clarissimis uiris, magnis sumptibus congesti, rerum curiosissimarum atque rarissimarum apparatus, haftenus Germaniam illustrauerint. Testimonio esse possunt: *Ioban. Iac. Speneri* museum rerum artificiosarum, naturalium, antiquarum, recentium, exoticarum, domesticarum, latine & germanice consignatum a *I. M. Michaelis Lips.* 1693. ac *Christian. Maximil. Speneri* museum animalium, uegetabilium atque mineralium, ut & artefactorum, cuius catalogus prodiit *Berolini* 1718. Nec non *Basilii* & *Michaelis Ruperti Besleri* rariora musei proprii commentariolo illustrata a *Iob. Henr. Lochnero Norimb.* 1716. itemque *Christoph. Veickmanni* exoticophylacium *Vlmae* 1716. emissum. *Gottl. Frid. Mylii* museum s. catalogus

logus rerum naturalium & fossilium tam exoticarum, quam domesticarum latine & germanice *Lips. 1716.* descriptum. *Georg. Godof. Richteri* Gazophylacium mineralium *Lips. 1719.* descriptum, *Ia. Christoph. Kundmanni* promptuarium rerum naturalium & artificialium *VVratislaviae 1726.* *Iob. Iacob. Baieri* colleg. Natur. Curios. Praesidis celeberrimi, cuius Sciagraphiam dedit in *Actis Physico-Medicis 1730. appendice n. IV.* Sed omnibus haftenus enumeratis palmam facile praeripit Museum REGIS NOSTRI POTENTISSIMI, ab **AVGVSTO II.** gloriosissimae memoriae, immensis sumptibus *Dresdae* institutum, in quo nihil eorum, quae natura produxit admirabilia & stupenda, quae ars effecit egregia & exquisita, desiderari potest. Huius thesauri incom-

thesauri incomparabilis exigua quondam fuit particula, MVSEVM ANATOMICVM AVGVSTEVN, quo REX INDVLGENTISSIMVS **AVGVSTVS III.** gratia atque clementia singulari ductus, Academiam hanc donare, est dignatus. At quantum hoc est Cimelium, quod munificentia Regia possidemus, quale nulla Academia monstrare potest, sola excepta Petropolitana, ubi asseruatur thesaurus Anatomicus Ruyschianus prior, quem **PETRVS I.** cognomine **MAGNVS**, **RVS-SORVM IMPERATOR**, pretio triginta milium florenorum a beato Ruyschio coemit. Ex hoc, Auditores, uniuersi apparatus Regii amplitudinem, & donatiui huius excellentiam facile intelligetis. Immortali propterea memoria retinenda est munificentia **REGIA**, qua thesauro hoc inaeestimabili Academiam decorare, dignatus est indulgentissimus **PA-**
G **TRIAE**

TRIAE PATER. Huic tam splendido Cimelio ut dignus pro merito habeatur honos, indultu clementiae Superiorum, consensu Patrum, magnificum exstructum est conclaue, in propatulo situm, ut praetereuntium oculi in illud conuertantur, splendorque, qui huic Academiae ex eo oritur, augeatur. Omnes enim mecum uno ore confitebuntur, singularem Academiam nostram hoc ipso obtinuisse splendorem, sicut neminem uestrum in eo me habiturum dissentientem, confido, quando dixerò, Musea praecipuis Academiarum ornamentis esse adnumeranda. Ad Musea etiam referuntur Bibliothecae, Horti Medici, atque alia, quae Musis inseruiunt. Horum omnium nihil Academiae nostrae deest. Adest Bibliotheca publica, librorum atque manuscriptorum, in quocunque scibili rarissimorum, copia instructa; praesto est

est Hortus Medicus, exoticis plantis rarissimis cumulatissimus; possident Professores huius Academiae, in omni eruditionis genere celeberrimi, Bibliothecas priuatas letissimas, Numophylacia, Musea physica atque Mathematica. Ipse ego in auditorio domestico, asseruo apparatusum praeparatorum Anatomicorum, instrumentorum physico-
rum & opticorum, mineralium, lapidum figuratorum, & petrefactorum, conchillorum, aliorumque marinorum, nec non exoticorum, partim a B. Parente per semiseculum, partim a me per sex supra uiginti annos, singulari studio coacervatum. Non is ego sum, qui de meis gloriosius sentio, iudicent de hoc apparatu alii, qui hunc contemplati sunt. His fruamini, Commilitones suauissimi, haec in commodum uestrum conuertatis. De utilitate enim Museorum nihil habeo addere, ea enim, uti ex dictis satis elucescit, est amplissima, atque per omnes scientias artes-

que longe lateque diffunditur. Etenim in Museis, tanquam in compendio, quicquid in vastissimo suo complexu continet & coerces mundus uniuersus, intuemur, ut summum Numen in stupendis suis operibus cognoscatur, Nomenque Diuinum celebretur. Faciunt praeterea Musea ad scientiarum & artium omnium, Physicae praeprimis, Mathematicos, Mechanicae, Historiae atque Antiquitatis studii incrementum & perfectionem. Sed utinam omnes, quod ego nunc mihi potissimum exoptem, qui Mineruae nomen suum dederunt, ac studiorum causa, in hac liberalium artium sede celeberrima commorantur, in Museis tempus consumerent. Talia, rerum diuersarum apparatu exornata, de quibus in praesenti sermo fuit, in ipsos non cadunt, sufficienti tamen librorum necessariorum suppellectili illorum Musea instructa esse oportent. Vereor autem, ne multorum ha-
bita-

bitacula Bacchi potius cauponas, seu tabernas
uinarias, Martis tabernacula & athletarum
palaestras, quam Musea referant, in quibus
non tam libros, quam uasa potatoria, pocu-
laque heraclea, tormenta atque arma repe-
rire licet. Ne multa, reliqua enim nostis,
sunt qui equos & canes uenaticos alunt, bel-
luas in syluis sectantur, tempus recolendis
studiis destinatum, iocis, ludis, compositio-
nibus fallunt. Erunt tamen, quomodo mi-
hi persuadeo, longe plures, quorum Musea
uera sunt Musarum tabernacula, qui studiis
se afferunt, totosque se tradunt. Hi etiam
fructus laborum suorum ferent aliquando
amplissimos. [Filum abrumpo, ne Vestra,
Auditores, diutius ac par est, abutar patien-
tia. Superest, ut preces ad DEVM funda-
mus, ac pia uota, pro uita & sanitate Clemen-
tissimi nostri NVTRITORIS, pro salute
&

& incolumitate Patriae, pro flore huius A-
cademiae nuncupemus. DEVS T. O. M.
Saluum Sospitemque praestet REGEM no-
strum AVGVSTISSIMVM, una cum Se-
renissima REGINA, PRINCIPE iuuen-
tutis, atque tota PROSAPIA REGIA.
Conseruet ac tueatur Numen benignissi-
mum Saxoniam nostram. Seruet atque fo-
ueat omnipotens DEVS almam hanc
Matrem, eamque reddat .perpe-
tuo . florentissimam.

Dixi.

